

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Asyl og Visum
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København, den 14. marts 2022

Red Barnets bemærkninger til udkast til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. (Sagsnr. 2022-3807).

Ved mail af 14. marts 2022 har Udlændinge- og Integrationsministeriet fremsendt udkast til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, og anmodet om Red Barnets eventuelle bemærkninger til udkastet.

Red Barnet takker for muligheden for at kommentere på Lovforslag nr. L 145 - med den korte svarfrist har vi kun haft mulighed for at forholde os til udvalgte dele af lovforslaget.

Generelle bemærkninger

Red Barnet finder det meget positivt, at man ønsker at benytte en enkel og hurtig procedure for modtagelse af og hjælp til mennesker på flugt fra krigen i Ukraine, der fra starten giver opholdstilladelse og adgang til sundhedsydelse, skolegang og arbejdstilladelse mv. Børn og voksne, der flygter fra krigen i Ukraine har brug for beskyttelse og for hurtigt at lande i trygge omgivelser.

Jo hurtigere, disse familier og deres børn kan blive hjulpet til en normal tilværelse – for de voksnes vedkommende komme i arbejde eller få tilbudt om undervisning og træning, for børnenes vedkommende at komme ud at møde en normaliseret verden og nye fællesskaber i de lokale skoler og sports- og fritidsklubber – jo bedre.

Der er gennem årene indhentet omfattende dokumentation for de skadelige virkninger, det kan have særligt for børn, med lang ventetid på landets asylcentre i uvished og uden fornemmelse af mål, retning og håb om, at "i morgen bliver det anderledes".

På den baggrund støtter Red Barnet forslaget om at etablere en ordning, som i en hurtig procedure giver børn og voksne, der er flygtet fra Ukraine, beskyttelse og adgang til basale rettigheder i Danmark.

For Red Barnet er det samtidig afgørende at understrege, at de samme hensyn til hurtig afklaring af opholdsgrundlag og adgang til basale rettigheder og lokale fællesskaber bør være principper, der gælder for alle, der søger beskyttelse i Danmark. Dette vil have afgørende betydning ikke mindst for børnenes trivsel og udvikling.

Red Barnet appellerer derfor til, at man med afsæt i principperne fra modtagelsen af mennesker på flugt fra krigen i Ukraine igangsætter en revision af asylsystemet i Danmark, således at det ikke i fremtiden er nødvendigt at vedtage særlove for at gøre det åbenlyst rigtige: At sikre børn og voksne på flugt den rette beskyttelse i trygge omgivelser med adgang til basale rettigheder.

Konkrete bemærkninger

Børn skal i skole, børn skal lege

Vi har før set, at en hverdag på midlertidig opholdstilladelse – eller uklar opholdsretlig status – kan opleves usikker og problematisk for børn. Det kunne tale for et mere grundfæstet asylsystem. Men vi står i en situation, hvor vi må erkende, at vi ikke ved, om situationen vil ændre sig om ganske kort tid, eller om det bliver til det værre eller det bedre. Derfor vurderer Red Barnet, at børnenes primære behov er at lande hurtigt og trygt. En tryk landing forudsætter, at børnene hurtigst muligt kommer ud i et hverdagsliv – så normalt som muligt – med skolegang, daginstitutioner, fritidsaktiviteter, forældre i arbejde. Børnene kan godt begynde i de særlige skoler i indkvarteringssystemet, men de bør hurtigst muligt komme over i de almindelige, lokale skoler.

Hvad gør vi med de mennesker, som er på flugt fra krigen, men som ikke er omfattet af den foreslåede ordning, fordi de ikke er ukrainske statsborgere eller anerkendte flygtninge?

Det fremgår af udkastet, at personer, som ikke er ukrainske statsborgere, men tredjelandsstatsborgere, og som ikke er anerkendt som flygtninge, ikke er omfattet af den foreslåede ordning. De vil ikke få lov til at komme ind i Danmark, men vil blive afvist ved grænsen. Netop fordi ødelæggelserne er så omfattende og uforudsigelige, er det efter Red Barnets opfattelse ikke nok at træffe så vigtige afgørelser alene ud fra en formel betragtning om, at tredjelandsstatsborgere, som ikke har flygtningestatus, uden videre kan afvises ved grænsen uden nærmere undersøgelser. Tredjelandsstatsborgere er lige så udsatte som ukrainske statsborgere og bør derfor have adgang til samme beskyttelse i Danmark.

Efter opholdstilladelse

Særloven kommer ikke til at regulere modtagelsen af børn ude i kommunerne. Tilbud om sundhedsscreening, psykologbistand etc. er tilbud, som varierer betydeligt fra kommune til kommune. Når familier kommer til Danmark – præget af de skræmmende oplevelser – er de ikke altid bevidste om børnenes tilstand eller om de tilgængelige sundhedstilbud. Red Barnet skal derfor opfordre kommunerne til at gå pro-aktivt ind og undersøge børnenes fysiske og psykiske tilstand.

Finansiering

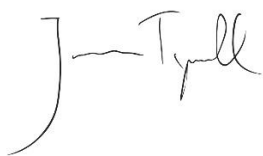
Red Barnet finder det stærkt bekymrende, at man vil finansiere modtagelsen af mennesker på flugt fra krigen i Ukraine med midler fra udviklingsbistanden.

Vi står i en situation, hvor global fattigdom og ulighed er vokset markant i kølvandet på corona-pandemien. Milliarder af mennesker er ramt af fattigdom. Vi oplever pt. et historisk stort antal af humanitære kriser. Behovene andre steder i verden bliver således ikke mindre af, at der er krig i Ukraine. Tværtimod. Vi ser pt. stigende fødevarerpriser som følge af krigen, som vil medføre yderligere forringelser i fødevarsituationen i lande, der i forvejen er hårdt ramt. Der er tale om lande, hvor vi i forvejen igennem adskillige år har set situationen blive værre og værre og hvor mange forældre ikke har råd til at købe nok og ordentlig mad til deres børn.

Danmark bør have råd til at finansiere modtagelse og beskyttelse af mennesker på flugt fra Ukraine gennem andre finansieringskilder end gennem udhuling af udviklingsbistanden.

Vi står som altid til rådighed for uddybende svar på eventuelle spørgsmål, som kan stiles til børneret-tighedsjurist Claus Juul, ckj@redbarnet.dk eller til politisk chefkonsulent, Inger Neufeld, in@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Janne Tynell'. The signature is fluid and cursive, with a large initial 'J' and a long horizontal stroke connecting the first and last names.

Janne Tynell,
Stedfortrædende generalsekretær i Red Barnet